

РЕШЕНИЕ

№ 258

гр. Русе, 13.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – РУСЕ, ПЪРВИ СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Татяна Черкезова

Членове: Николинка Чокоева
Милен П. Петров

при участието на секретаря Вероника Якимова
като разгледа докладваното от Николинка Чокоева Въззивно гражданско дело № 20224500500281 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

П.В.Г., чрез пълномощника си адв. П.Г. е обжалвал Решение № 260661/23.12.2021 г., постановено по гр.д. № 4154/2020 г. по описа на РС - Русе в частта, с която са уважени исковете на И.А.Б. против жалбоподателя, предявени като частични, за заплащане на обезщетение за причинени в резултат на ПТП от 18.09.2015 г. в гр. Русе: неимуществени вреди в размера над 625 лв. до 2500 лв., имуществени вреди за медицински разходи - над сумата 219 лв. до 2866 лв. и имуществени вреди за ремонт на увредения при процесното ПТП мотоциклет - над сумата 15,75 лв. до 63 лв. Счита за неправилен изводът на съда, че не е налице съпричиняване от страна на И.Б. и че присъдените обезщетения следва да бъдат намалени с 3/4 - до посочените в жалбата размери. Обжалва се и частта, с която върху обезщетението е присъдена законна лихва, считано от 18.09.2015 г. до окончателното изплащане като недопустима, както и частта за разноските. Иска се обезсилване, респективно отмяна на решението в обжалваните части и отхвърляне на исковете в тези части. Претендира разноски по делото за двете инстанции.

Ответникът по въззивната жалбата И.А.Б., чрез пълномощника си адв. Златан Златанов, в писмен отговор по реда на чл. 263, ал. 1 от ГПК, счита същата за неоснователна по подробно изложени доводи в тази насока, а постановеното от районния съд решение за правилно и законосъобразно в обжалваната част.

Отговор срещу същата жалба е подаден и от ЗАД „АРМЕЕЦ“ АД, чрез процесуалния представител юрк. Р.Л., в който се изразява становище за допустимост и основателност на последната. Изложени са подробни съображения за нарушение на материалния закон и необоснованост на съдебния акт. Иска се въззивната инстанция да постанови решение, с което да уважи въззивната жалбата на П.В.Г. изцяло. Претендират се разноски за юрисконсултско възнаграждение за втората инстанция, съгласно чл. 78, ал. 8 от ГПК.

Въззивна жалба срещу същото решение е подадена от И.А.Б., в частта, с която са отхвърлени исковете му срещу П.В.Г. за заплащане на обезщетения за претърпени имуществени вреди в размер на 1269 лв., частично от 12697 лв.; лихва за забава върху претенцията от 25000 лв. за неимуществени вреди за периода 18.09.2015 г. - 18.09.2020 г.; сумата от 176 частично от общо претендираната сума в размер на 9000 евро - пропуснати ползи от сключен на 25.07.2015 г. граждански договор между Р.С.Ф. и И.А.Б.; сумата от 1400 лв. за четири пътувания от Русе до София и обратно; сумата от 35 лв. частично от 350 лв. за закупени храни по назначена диета – всичките претендирани, като следствие от настъпило на 18.09.2015 г. в гр. Русе ПТП. Претенциите са ведно със законната лихва, считано от 18.09.2015 г. до окончателното изплащане на посочените суми. Твърди се, че в отхвърлителната част решението е необосновано и незаконосъобразно. Иска се съдът да уважи изцяло претенциите, така както са формулирани в исковата молба. Претендират се разноски.

Писмен отговор срещу жалбата на И.Б. е подаден от ЗАД „АРМЕЕЦ“ АД, чрез процесуалния представител юрк. Р.Л., в който се изразява становище за нейната недопустимост и неоснователност. Твърди се, че в обжалваната от ищеца част първоинстанционното решение е правилно и обосновано и като такова следва да бъде потвърдено.

Въззивна жалба срещу Решение № 260661/23.12.2021 г. по гр.д. №

4154/2021 г. на РС – Русе е подадена и от ЗАД „АРМЕЕЦ АД“, чрез процесуалния представител юрк. Р.Л., в частта, с която застрахователното дружество е осъдено да заплати на П.В.Г., при условие, че последният заплати в полза на И.А.Б. сумите, за които е осъден, съгласно диспозитива на съдебното решение, а именно: сумата от 2500 лв., частично от 25000 лв., представляващи претърпени болки и страдания; имуществени вреди в размер на 2866,04 лв. за медицински разходи; сумата от 63 лв., частично от претендираните 630 лв. за ремонт на мотоциклет – всички в следствие на ПТП от 18.09.2015 г. в гр. Русе, ведно със законната лихва върху посочените суми, считано от 18.09.2017 г. до окончателното им изплащане; както и сумата от 531,67 лв. -разноски в производството по компенсация и държавната такса по обратните иски в размер на 521,40 лв. Иска се отмяна на атакуваното съдебно решение в обжалваната част поради погасяване по давност на правата по договора за застраховка и постановяване на решение, с което да се отхвърлят изцяло предявените срещу дружеството иски, като недоказани и неоснователни.

След преценка на събраните доказателства и като обсъди оплакванията в жалбата, Окръжният съд приема за установено следното:

Жалбите са подадени от страни по спора и в законоустановения срок, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което са допустими. Разгледани по същество, и трите въззивни жалби са неоснователни.

Производството пред първоинстанционния съд е образувано по искова молба на И.А.Б. против П.В.Г., с която е предявен иск по чл. 45 от ЗЗД за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени и имуществени вреди, претърпени вследствие на ПТП, настъпило по вина на ответника на 18.09.2015 г. в гр. Русе, ул. „Русофили“, както следва: сумата от 2500 лв., представляваща част от дължимото обезщетение за неимуществени вреди в размер на 25 000 лв., ведно със законната лихва върху присъдената сума, считано от 18.09.2020 г. до окончателното □ изплащане; сумата от 1269 лв. – част от мораторна лихва в размер на 12 697 лв. за неимуществените вреди през периода от 18.09.2015 г. до 18.9.2020 г.; сумата 4557 лв. – част от дължимото обезщетение за имуществени вреди в общ размер на 23 000 лв., ведно със законната лихва върху присъдената сума, считано от 18.09.2020 г. до окончателното ѝ изплащане.

На основание чл. 219, ал. 3 от ГПК ответникът П.В.Г. е предявил обратен иск срещу ЗАД "Армеец" АД в случай, че бъдат уважени така предявените икове, застрахователят да бъде осъден да му заплати сумите в размерите, претендирани от ищеца

Въззивният съд изцяло споделя установената от РРС фактическа обстановка. В случая съобразно приетите по делото доказателства безспорно се установява възникналото на 18.09.2015 г. ПТП и участниците в него, както че с влязло в сила НП № 17-1085-001291/23.06.2017 г. на ОДМВР-Русе, ответникът Г. бил санкциониран за нарушение на чл. 183, ал. 2, т. 11, във вр. с чл. 40, ал. 1 ЗДвП - за това, че на процесните дата и място, през светлата част на денонощието при ясно време и суха пътна настилка, като водач на л.а. Киа Соренто, рег. № *****, преди да започне движението си назад не се убедил, че няма да създаде опасност за останалите участници в движението, като в него се блъснал мотоциклетиста И.Б., на когото причинил средна телесна повреда.

Водено е досъдебно производство пр. пр. № 4411/15 г. /ДП № 3115/15 г. по описа на Районна прокуратура - гр. Русе за престъпление по чл. 343, ал. 1, б. "б", пр. 2 вр. чл. 342, ал. 1, пр. 3 от НК, което е прекратено по искане на пострадалия.

Във връзка с точния механизъм на настъпване на ПТП и направеното възражение за съпричиняване по делото са приети две автотехнически експертизи, които установяват, че в момента, когато водачът на автомобила П.В.Г. е започнал движение на заден ход мотоциклетът се намирал на около 40 м от МПС. Двете превозни средства продължили да се движат по описания начин. Настъпил удар между предната част на мотоциклета, лявата страна на ищеца и задния десен ъгъл на автомобила. Към началото на удара автомобилът се движил на заден ход. Скоростта му била около 1,7 - 2,0 м/сек., а скоростта на мотоциклета - около 3, 0 м/сек. Водачът на автомобила имал възможност да наблюдава част от платното за движение зад него през огледалата или чрез обръщане на глава назад. По същото време той не можел да наблюдава пътя в границите на обзорността през другите огледала. Времето за реакция на водачите било: 0,80 сек - за водача на автомобила и 0,875 сек - за водача на мотоциклета. В създадената ситуация опасните зони са били: за мотоциклета - 29,90 м.; за автомобила - 2,76 м. След удара

мотоциклетът паднал на дясната си страна, а автомобилът спрял на мястото. В резултат на произшествието Б. получил счупване на костите на лявата подбедрица. Съгласно експертизата общият разход за труд за поправка на мотоциклета е 61 лв., а разходите за резервни части - 380 лв.

От първоинстанционния съд е приета и съдебномедицинска експертиза, вещото лице по която дава заключение за получените от Б. увреждания – счупване на костите на лява подбедрица в горната трета, наложило метална остеосинтеза и задно изкълчване на лява колянна става, които причинили на пострадалия трайно затрудняване на движенията на левия крайник за срок повече от тридесет дни. При такова увреждане, нормалният възстановителен период е 5-6 месеца. Към момента на изготвяне на експертизата било налице ограничено сгъване в лява колянна става и намален обем на мускулатурата на ляво бедро, като тези оплаквания може да са налице продължителен период от време. Не се установява кожните рани по предната повърхност на подбедрицата да са били в резултат на медицинска манипулация.

Районният съд правилно е кредитирал показанията на разпитаните свидетели, тъй като същите са логични, последователни и се подкрепят от писмените доказателства по делото и заключенията на назначените експертизи. Св. З. Г.а е изнесла данни за състоянието на ищеца след инцидента, продължителното лечение, невъзможността да се обслужва сам и оказвана от нейна страна помощ. Свидетелите В.Б. и Г.П. са били близо до мястото на произшествието и са описали ситуация по време на и след инцидента, без да са преки очевидци на самия сблъсък.

За доказване на претърпените от него имуществени вреди, ищецът е представил пред районния съд фактура № 7000009276/30.11.2015 г. за 1990 лв., заплатени за къса L плака за проксимална латерална тибия с до 9 отвора, к-т с винтове, титан, фактура № 0300312471/05.12.2015 г. за 802 лв. - за оперативни процедури, фактура № 0300331091/12.03.2016 г. за 17,40 лв. - потребителска такса и фактура № 0300331092/12.03.2016 г. за 56,64 лв. – за комплект за екстракция. Представен е граждански договор от 25.07.2015 г., сключен между ищеца – в качеството на изпълнител и Румяна Фанзелюу – в качеството на възложител, за поддръжка, ремонт и сезонно обслужване на къщата на Фанзелюу в Германия от страна на изпълнителя за срок от 20.10.2015 г. до 20.04.2021 г. срещу заплащане на възнаграждение в размер

на 1500 евро месечно или общо - 9000 евро за периода.

Към момента на произшествието е бил налице валиден застрахователен договор от 30.06.2015 г. между водача на автомобил Киа Соренто, рег. № ***** и третото лице - помагач.

Решението на първоинстанционния съд е валидно, допустимо и правилно. При изяснена фактическа обстановка, съдът е направил изводите си при спазване на процесуалните правила и съобразяване с материалния закон. На основание чл. 272 от ГПК, окръжният съд споделя изцяло мотивите на районния съд в обжалваното решение, както относно установените фактически положения, така и развитите правни доводи и препраща към тях.

По наведените от въззивниците оплаквания за неправилност на решението, в обжалваните му части, съдът намира следното:

На първо място съдът намира за неоснователно оплакването в жалбата на П.Г., че решението е недопустимо в частта, с която съдът е присъдил законна лихва върху уважените искове от датата на деликта до окончателното плащане, тъй като ищецът не бил заявил такова искане. В исковата си молба И.Б. е заявил претенциите си за лихви като мораторна – от 18.09.2015 г. до 18.09.2020 г. и като законна лихва върху присъдените суми, считано от 18.09.2020 г. Лихвата при непозволено увреждане има също мораторен характер. Без съмнение, предвиденото в чл. 86, ал. 1 от ЗЗД вземане в размер на законната лихва е предназначено да обезщети кредитора за вредите от забавата, поради което същото се дължи от деня на забавата. Задължението за мораторна лихва възниква за всеки длъжник по парично задължение, който изпадне в забава, без значение какъв е фактическият състав, от който е възникнало главното задължение. Единственото отклонение относно лихвата при деликтите е, че за поставянето на делинквента в забава не е необходима покана, но последното не променя факта, че тази лихва също се дължи за вредите от забавата. Съгласно разпоредбата на чл. 84, ал. 3 от ЗЗД увреденото лице се счита в забава още от датата на увреждането, а последицата от това е, че делинквентът дължи мораторна лихва по чл. 86 ЗЗД, чрез която пострадалият следва да се счита обезщетен за вредите от закъснялото плащане. Характерът на тази лихва не се отличава от този на лихвата, която се дължи при други фактически състави на забавата (чл. 84, ал. 1 и ал. 2 ЗЗД). Следователно районният съд е бил надлежно сезиран и правилно се е

произнесъл по отношение на претенциите за лихви, считано от 18.09.2015 г. до окончателното изплащане на сумите, тъй като при искане за присъждане на лихва върху главница за вреди от ПТП не е необходимо диференцирането му по период и размер, а в тези случаи мораторната лихва възлиза на законната такава, предвид липсата на уговорен различен размер между страните.

Относно доводите в жалбата на Г., че неправилно не е уважено възражението на третото лице – помагач за дължимост на законната лихва върху претендираните суми от 18.09.2017 г., поради погасяването им по давност до тази дата, съдът счита същите за неоснователни. Правилно е посочено в решението, че възражението по чл. 111 б. "в" от ГПК е направено само по отношение на предявените обратни иски на ответника с оглед евентуалното ангажиране на отговорност на застрахователното дружество и това възражение е неоснователно спрямо ищеца.

Възражението за погасяване на едно вземане по давност, следва да бъде релевирано от ответника своевременно, а именно с отговора на исковата молба. След пропускането на този срок, същото се явява преклудирано. В случай, че след конституиране на трето лице - помагач по искане на този ответник, подпомагащата страна изтъкне погасителната давност като основание за отхвърляне на иска срещу ответника, възражението не може да се счита за направено от ответника в процесуалния срок и не може да го облагодетелства. Законът дава право на привлеченото трето лице да извършва всички процесуални действия в защита на страната, на която помага, с изключение на действията, представляващи разпореждане с предмета на спора, към което изключение при действащата уредба на чл. 133 във вр. с чл. 131, ал. 2, т. 5 от ГПК следва да се прибавят и действия, представляващи предявяване на преклудирани за ответника възражения. Погасителната давност спрямо предявено с иска парично вземане се заявява по реда на възраженията. На подпомагаща ответника страна не може да се даде възможност да го упражни, щом за самия ответник не съществува възможност да въведе възражението в отношенията си с ищцовата страна. Обратното разрешение би довело до една неравнопоставена привилегия за този ответник, посредством подпомагане в процеса от трето лице за него да се преодолеят стриктно разписани правни последици, свързани с бездействието му, а подобен резултат ще е в разрез с целта на института по

чл. 218 и сл. ГПК. (В този смисъл – Решение № 68/ 15.07. 2014 г. по гр.д № 5985/2013 г. на ВКС, III гр.о.)

Обосновани са изводите на районния съд, които е отхвърлил възражението за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищеца като недоказано. По делото не са налице доказателства с поведението си пострадалият да е допринесъл за настъпване на вредоносния резултат. Напротив - ответникът, нарушавайки разпоредбата на чл. 40, ал. 1 от ЗДвП, като въпреки ограничената си видимост, преди да започне движение назад, е бил длъжен, но не се е убедил, че пътят зад превозното средство е свободен и че няма да създаде опасност или затруднения за останалите участници в движението. В същото време не е изпълнил и вмененото му от същия закон в чл. 5, ал. 2, т. 1 задължение „да бъде внимателен и предпазлив към уязвимите участници в движението, каквито са ... водачите на двуколесни пътни превозни средства“.

Неоснователни са и възраженията на Г., че по представената от ищеца фактура в размер на 1900 не е представен касов бон, както и за недоказаност на причинно-следствената връзка между оперативните интервенции в УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ и процесното ПТП. От представената по делото медицинска документация, фактури и приетите експертизи безспорно се установява, че горните разходи са действително извършени и то във връзка със счупването на костите на лява подбедрица, в резултат на произшествието от 18.09.2015 г. Във фактура № 7000009276/30.11.2015 г. (л. 17) за закупуване на „къса L плака за проксимална латерална тибия с до 9 отвора к-т с винтове, титан кат№LQPT01“ на стойност 1900 лв. е посочено, че същата е платена по банков път, а не в бой. От епикриза - ИЗ № 40124/2015 г., издадена от УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД (л. 109) е видно, че е извършена „екстракция на Киршнеровите игли от лява тибия и трансфиксационните игли на лява колянна става“, които са поставени по време на оперативната интервенция непосредствено след ПТП (епикриза - ИЗ № 21597/2015 г. – л. 8), също и че по време на интервенцията са използвани закупените с горната фактура консумативи.

Относно доводите във въззивната жалба на И.А.Б. за неправилност на решението в отхвърлителната част, настоящата инстанция намира за правилни мотивите на първоинстанционния съд, с които е приел за

неоснователна претенцията на ищеца за заплащане на обезщетение за пропуснати ползи в размер на 176 лв., частично от 9000 евро и е уважил възраженията на ответника в тази насока. Оспореният документ е частен свидетелстващ документ, който удостоверява изгодни за своите издатели факти, поради което същият не се ползва с обвързваща съда доказателствена сила. Той няма по правило достоверна дата, обвързваща съда и третите лица. Според разпоредбата на чл. 181, ал. 1 от ГПК частният документ има достоверна дата за трети лица от деня, в който е заверен, или от деня на смъртта, или от настъпване на физическа невъзможност за подписване на документа от лицето - негов издател, или от деня, в който съдържанието на документа е възпроизведено в официален документ, или от деня, в който настъпи друг факт, установяващ по безсъмнен начин предхождащото го съставяне на документа. "Трети лица" по смисъла на чл. 181, ал. 1 от ГПК са неучаствали в съставянето на документа лица, които биха могли да бъдат увредени от неговото антидатиране. В случая договорът е представен за първи път пред съда с исковата молба. Той няма заверка от нотариус или друг орган, не е обективиран като съществуване и съдържание в официални документи, нито е настъпил преди завеждане на делото някакъв друг факт, сочещ на вероятност да е съставен преди настъпване на процесния инцидент. Обстоятелствата по смисъла на чл. 181, ал. 1 от ГПК не могат да бъдат установени от показанията на другата страна по договора, а и с оглед забраната по чл. 164, ал. 1, т. 3 от ГПК допускането на свидетелски показания за тези факти е недопустимо.

Правилно районният съд е отхвърлил исковете за заплащане на обезщетение за имуществени вреди за сумата от 1400 лв. – за четири пътувания от Русе до София и обратно и за сумата от 35 лв., частично от 350 лв. за закупени храни по назначена диета като недоказани, тъй като по делото не са събрани доказателства за извършването на такива разходи от ищеца.

Наведените твърдения във въззивната жалба на ЗАД „АРМЕЕЦ“ АД за незаконосъобразност на обжалваното решение, поради незачитане на изтеклата погасителна давност на правата по договора за застраховка, са изцяло неоснователни. Погасителната давност е фактически състав, който погасява правото на принудително изпълнение и включва: изтичане на период от време, през който кредиторът бездейства и позоваване - волеизявление на длъжника, че правото на иск на кредитора е преклудирано. Предвид нормата

на § 22 от ПЗР на КЗ по отношение на процесното правоотношение приложима по настоящото дело е Част IV на КЗ (от 2006 г. - отм.). Изключение от това общо правило е въведено с нормата на § 31 от ПЗР на КЗ, която предвижда, че за давността, която е започнала да тече при действието на отменения Кодекс за застраховането, се прилагат чл. 378, ал. 1 - 6, ал. 8 и чл. 379 КЗ (в сила от 01.01.2016 г.). В конкретния случай давността, съобразно чл. 197 от КЗ (отм.) е започнала да тече от 18.09.2015 г., като към дата на влизане в сила на КЗ - 01.01.2016 г., не е била изтекла. Поради това и са приложими правилата на чл. 378, ал. 1 - 6, ал. 8 и чл. 379 от КЗ (в сила от 01.01.2016 г.). Разпоредбата на чл. 378, ал. 5 от КЗ предвижда регресните и суброгационни иски и исовете на причинителя на вредата по чл. 435 срещу застрахователя по застраховки "Гражданска отговорност" по т. 10 - 13, раздел II, буква "А" от приложение № 1 да се погасяват в срок 5 години, считано от датата на извършеното плащане от страна на застрахователя по имуществена застраховка или от страна на причинителя на вредата. Това означава, че правото на платилия застрахован спрямо застрахователя му по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" се погасява с общата 5-годишна давност, но същата ще започне да тече от датата на извършеното плащане, когато ще възникне регресното право, а не от датата на настъпване на застрахователното събитие, както се твърди в жалбата на застрахователното дружество.

С оглед изхода на спора, разноси за настоящата инстанция не се присъждат.

Така мотивиран, Окръжният съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260661 от 23.12.2021 г., постановено по гр. д. № 4154/2020 г. на Русенския районен съд.

Решението е постановено при участието на трето лице - помагач на страната на ответника – ЗАД „АРМЕЕЦ“ АД с ЕИК 121076907.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____